

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ

ΑΥΓΗ ΝΤΕ ΝΕΒΕΡ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

—Υπερασπίσου! του φώναξε ο Λαχό, τυλίγοντας τα χέρια του γύρω απ' το κορμί του και σηκώνοντάς τον ψηλά.

Ο Φίλιππος της Μάντονας έβγαλε μιά κραυγή άπελπισίας. Μά άμέσως τó ένστικτο τής αυτοσυντηρήσεως νίκησε τόν τρόπο του και προσπάθησε να συγκρατηθί.

Μιά τρομερή πάλι άρχισε τότε μέσ' στο σκοτάδι. Τα χέρια τών δυό άντιπάλων σφιγγόντουσαν, τά πόδια τους μπερδεύονταν και τά κορμιά τους πείζαν τó ένα τó άλλο. Ρόγχοι έξέφυσαν από τά σφιγμένα τους λαρύγγια και ούρλιασματά λύσσαει κ' άπογνώσεως σκέπαζαν τó μούγκρισμα τών νεράν.

Ο Γκονζάγκας πάλευε με τήν ενεργητικότητα που δίνει ή άπελπισία κ' ή δύναμει του είχαν δεκαπλασιαστή.

Οι δυό άνδρες κυλιόντουσαν τώρα καταγής, προσπαθώντας ό ένας να βάλι τόν άλλο από κάτω. Θά ήταν τρομερό να τους έβλεπε κανείς στόν ήλιο...

Έξαφνα χωρίστηκαν κ' ό Γκονζάγκας κατόρθωσε να σηκωθεί πρώτος, έτοιμος να φύγη προς τó αντίθετο μέρος, έτσι κ' άν τόν περίμενε εκεί ό θάνατος.

Μά δέν πρόφτασε, γιατί με τó πρώτο βήμα που έκανε, ένουσε δυό χαλύδωνα μπράτσα να τόν πιάνουν από τή μέση και να τού κόβουν τήν άναισιή. Τά πόδια του σηκώθηκαν από τó έδαφος, τά μέλη του έτριξαν, σάν να τά έσφιγγε μιά τανάλια κ' από τó λαιμό του που τόν στέγγωνε ή άγωνία, δέν μπόρεσε να βγί κανένα ήχος.

Τόν ειχε πιώσει ό Άντώνης Λαχό και τόν ειχε σηκώσει ψηλά... Τόν κουνούσε τώρα πάνω από τήν άβυσσο, ένδó πρίγκιψ τού κάκου προσπαθούσε να καταβάλι μιά τελευταία άντίσταση...

Κι έξαφνα, ό αδελφός τής Ζασόντας τόν παράττει και τó κορμί τού Γκονζάγκα κυλιόσε στο κενό.

Ο Φίλιππος τής Μάντονας, πρίγκιψ Γκονζάγκας, μπορούσε να θεωρηθί στο έξης σσημένος από τόν κατάλογο τών ζωντανών.

XII
Ο ΒΡΥΚΟΛΑΚΣ

Ο Άντώνης Λαχό σταυροκοπήθηκε, όπως ανηθίζουσαν να κάνουν οι Βάσκι, όταν στέλλουν στόν άλλο κόσμο έναν άνθρωπο, έτσι κ' άν ό άνθρωπος αυτός είναι ό μεγαλύτερος έγκληματίας τού κόσμου.

Τώρα έπρεπε να ξαναυρίσθι στο πανδοχείο τής αδελφής του, χωρίς να τόν δούνε όι πελάται της, από τά μάτια τών όποιων ειχε εξαφανισθί μ' ένα τρόπο τόσο μυστηριώδη και σχεδόν ύπερφυσικό.

Και χωρίς να διατάξη ούτε στιγμή, ξεκίνησε για να γυρίσθι στο πανδοχείο.

Ο Φίλιππος τής Μάντονας, γκρεμισμένος από ύφος είκοσι και παραπάνω ποδιών, έπεσε σε μία άπεραντη λίμνη, γεμάτη νερό, που άφριζε και στριφογύριζε σάν διήν.

Ο στρόβιλος τών νεράν, όρπάζοντας τó άνισήθητο κορμί του και κυλώντάς τó σάν άγυρο, τó πέταξε τέλος σ' ένα βράχο.

Ήταν τοσκασιμένος, ένα μευδισιασά άπλωνύταν σ' όλα του τά μέλη κ' ήταν άδικαια να κώνη και τήν παραμικρή κίνηση, για να σώσθι τή ζωή του.

Έμεινε εκεί επί πολλή ώρα, σάν συντριμμι. Κάθε άλλος σθί θέσι του, θά ειχε ύποκώμει...

Έκείνος όμως, σε κάποια στιγμή, συνήθε... Άνοιξε τά μάτια του κύτταξε γύρω του με τρόπο... Και τότε θυμήθηκε...

Ή κατάστασή του ήταν τόσο φριχτή, ώστε ούτε σκέφθηκε καν να προσπαθήσει να σωθί... Για ποιο λόγο; Πώς θά μπορούσε να βγί απ' τó βάθος αυτής τής άβύσσου; ...

Πέφτοντας σε μιά κατάσταση κοωματοώδη, παραπλήσια τού θανάτου, περίμενε τó τέλος του και δέν έσάλεψε πειά.

Τό κεφάλι του ήταν φλογισμένο κ' ή γλώσσα του ξερή. —Νά πιώ!... Νά πιώ!... μουρμούριζε άναστενάζοντας.

Αυτή ή φριχτή δίψα ήταν ή σωτηρία του. Κατόρθωσε ν' άπλώει τó κεφάλι του ως ένα κούφωμα τού βράχου, γεμάτο νερό, και ήπιε, ήπιε άχόρταγα.

Έτσι έμψυχώθηκε, ή ιδέες του ξεκαθάρισαν, μπόρεσε ν' άνοιξη τά μάτια του, ν' άνασηκωθεί, να έλπίσθι!... Έτσι δέν ειχε φτάσει ακόμα ή ώρα του να πεθάνει...

Και πράγματι, έπειτ' από μιά ώρα ήταν πάλι όρθιος κ' άφηφούσε τή μοίρα...

Κι έξαφνα, μιά κραυγή χαράς έξέφυγε απ' τά χείλη του... Πέρα... μακριά στο βάθος τού ύπογειου, ειχε διακρίνει ένα φωτεινό σημάδι.

—Άν μπορη να περάσθι ένας άνθρωπος από κει, σκέφθηκε, εκείνοι που με νομίζουσαν νεκρό, θά με δούσαν σε λίγο να παρουσιάζουμαι έξαφνα μπροστά τους...

Καταβάλλοντας ύπεράνθρωπες προσπάθειες, ύποφέροντας άφάνταστους πόνους, σιρόμενος με τά γόνατα, ξεσχίζοντας τά χέρια του στους βράχους, έφτασε τέλος στο πέραςμα που ήταν τόσο στενό, ώστε άναγκάστηκε να βγάλι τά ρούχα του για να περάσθι απ' αυτό.

Όταν βρέθηκε έξω κ' άντίκρισε τó έκτυφλοτικό φως τού ήλιου και τά πράσινα δέντρα, αυτός που έβγαυε από τά βάθη τής γής, ξεφώνισε θριαμβευτικά κ' έμπηξε ένα στριγγό γέλιο, γεμάτο έρωγή, άπειλη και περηφάνεια.

Ή άπόγνώσις τού Πεύρολ ήταν πολύ μεγάλη, όταν ειδε τους άπεσταλιένους του να έναυαυρίζουσαν χωρίς τόν Γκονζάγκα. Ένωστός, έφρόσαν κανείς δέν ειχε δη τó πτόμα τού Γκονζάγκα, δέν μπορούσε να βεβαιώθι για τó θάνατό του. Θέλοντας ώστόσο να συγκρατηθί τούς φίλους τού Γκονζάγκα, που ήταν έτοιμοι να σκορπιστούν, τούς ειπε:

—Καθένας από σας, κύριοι, εν' ελεύθερος να δρώσει κατά τή διάθεσή του και δέν έχω κανένα δικαίωμα να σας δώσω διαταγές. Μπορώ όμως να σας δώσω μιά συμβουλή...

—Θά μάς συμβουλευθί χωρίς άλλο να ύποκούουμε τώρα έσένα! τόν εικόμει ειρωνικά ό Νοσέ. Κράτα τή συμβουλή σου, φίλε μου...

—Μπράβο, Νοσέ! φώναξε ό Ταράν. Ο άνόητος αυτός μωρίζεται τó Λαγκαρντέρ έπίστω του και μάς θέλει για σωματοφύλακας του. Διάβολε! Θά προτιμούσα να ύπνρητó τó Λαγκαρντέρ εναντίον τού Πεύρολ, παρά τόν Πεύρολ εναντίον τού Λαγκαρντέρ... Δέν ειστε τής γνώμης μου, κύριοι;

Αυτό ήταν πειά φανερή επανάστασις... Ένωστός, ό Πεύρολ προσόθησε να έπιληθί ακόμα.

—Έτσι σπεύδουτε και μιλάτε; ειπε. Άν και άρηϊστε τή συμβουλή μου, έχω θά σας τή δώσω όποσδήποτε, γιατί εινε καλή... Τόσο τó χειρότερο γι' αυτόν που δέν 'θά τήν ακολουθήσει... Άκούστε άφοκ κανείς από σας δέν ειθε τó Γκονζάγκα νεκρό, αυτό σημαίνει πως ό Γκονζάγκας εινε δυνατός. Δέν πιστεύω έχω, κύριοι, σε ύπόγεια απ' τά όποια δέν βγαίνει κανένα πειά... Εϊστε, κύριοι, πío δεισιδαίμονες από γυνάκες... Και άν ό πρίγκιψ δέν ξαναγυρίσει, ειστε ίκανοι να κάνετε ως τó βράδυ κορυμά-

ρες που θα σ'ας στοιχίσουν τη ζωή.

—Δέν θά ξαναγυρίσι! είπε ο Μοντωμπέρ.

Ο Πεϋρόλ ύψωσε τους ώμους του και ξέσπασε σ' ένα ειρωνικό γέλιο.

—Σ'ας υπόσχομαι, είπε, να μ'ην τοῦ ἐπαναλάβω τὰ λόγια, πού εἶπατε πρό ὀλίγου... Μολοντί προορίζονταν γιά μένα, δέν μ'ησικαίοντο καθόλου ἐναντίον σας...

Οἱ ἄλλοι εἶσαν πάσει πεινά νά γελούν. Ὁ Πεϋρόλ μέ τήν ψυχρή λογική του, τοῦς εἶχε ἐπιβληθῆ ὀχεδόν. Ὅλοι βέβαια τόν μισούσαν, μά καί τόν φοβόντουσαν γιατί ἦταν ὑπόουλος.

Ὁ Πεϋρόλ, καθουχασμένους τῶρα, τοῦς εἶπε :

—Μποροῦμε νά καθήσομε στό τραπέζι. Θά σ'ας πῶ τί πρέπει νά κάνουμε κατόπιν, ἐφόσον δέν θά σ'ας τὸ πῆ ὁ πρίγκηψ Γκονζάγκας ὁ ἴδιος, ὅπως ἐλπίζω...

Ἐπ'ὲς αὐτὰ τὰ λόγια τόν τῶσε βεβαίως, ὥστε κανεῖς δέν τόλμησε νά τοῦ ἀπαντήσῃ.

—Καί τώρα, προστάζει τήν ξενοδόχισσα νά μ'ας σερβίρῃ, ἐπρόθεσε. Ἐχομε ἀκόμα δυὸ ὄρες μπροστά μας. Μέσα σ' αὐτές τίς δυὸ ὄρες, μπορεῖ ν' ἀναστήσῃ ὁ πρίγκηψ.

Ὁ Ὀριόλ ὄρησε πρώτος πρὸς τὴν κοῦζινα. Μά ἡ ντόνα Κρούζ παρουσιάστηκε ἔξαφνα καί τόν σταμάτησε σ'τὴν πόρτα τῆς.

—Τί θέλετε ; τὸν ρώτησε.

—Μά μ'ας σερβίρουν νά φάω...

—Τί τὸν ἔκανατε τὸν ἀδελφὸ τῆς ξενοδόχας ; ρώτησε ἡ ντόνα Κρούζ, ἀντὶ νά τοῦ ἀπαντήσῃ. Δέν φαντάζομαι νάχη τὴν ἀξίωση ὁ κ. ντὲ Πεϋρόλ πού τὸν ἔστειλε στό θάνατο, νά τὸν σερβίρῃ ἢ συντετριμμένη ἀδελφῆ του, Ἐγάρουν πόνοι, πού τοῦς σέβονται κι' αὐτοὶ ἀκόμα οἱ κακοῦργοι...

Καί, καρφώνοντας τὰ βλέμματα τῆς σ'τὰ μάτια τοῦ ἐπιστάτου τοῦ Γκονζάγκας, φώναξε :

—Ἄφου πεινάτε, κ. ντὲ Πεϋρόλ, θά σ'ας σερβίρω ἐγώ!

Πράγματι βοήθουμένη ἀπὸ μιὰ ὑπηρέτρια, ἔστρωσε τὸ τραπέζι.

Μά οἱ φίλοι τοῦ Γκονζάγκας, πού τὰ εἶχαν χαμένα διστάζαν νά καθήσουν...

—Ἐμπρὸς λοιπόν, καθήστε! φώναξε ἡ ντόνα Κρούζ. Τί διάβολο! Φοβόσατε μήπως σ'ας δηλητηριάσω ;

—Ἰσως, ἀπάντησε ὁ Πεϋρόλ.

—Μὴ φοβόσαστε! εἶπε ἡ νέα κόρη. Ἐγὼ δέν ἔχω δηλητηριασμένα λουλουζία, σάν αὐτὰ μέ τὰ ὅποια θέλατε νά στελλεῖτε κάποτε στὸν ἄλλο κόσμο τὴν κόρη τοῦ Νεβέρ... Ἡ ζωὴ σας ἐξ ἄλλου δέν μοῦ ἀνήκει... Ἀνήκει, τὸ ξέρετε πολὺ καλά αὐτὸ, σὲ κάποιον ἄλλο. Καί ξέρετε ἐπίσης καλά ὅτι αὐτὸς, ὁ ἄλλος ὅτι λέει τὸ κάνει...

Ὁ Πεϋρόλ ἀνασκήρτισε... Τέτοιες σκέψεις, δέν ἀνοίγουν βέβαια τὴν δρεῖ... Τὸ πασοουαστικό του ἦταν ἀειόθρημτο...

—Εἶστε θλιμμένοι, ἐξακολούθησε ἡ ντόνα Κρούζ, γιατί χάσατε τὸν κύριό σας... Αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω... Μά προσπαθήστε νά παρηγορηθῆτε μέ τὴν ἰδέα ὅτι θά ξαναδῆτε σὲ λίγο τὴν Ἰσπανία, ὅπου πῆγατε κι' ἄλλοτε, καθώς θά θέλασθε, γιά νά κλέψετε ἕνα παιδί, πού ἀπὸ τότε ἔγινε μεγάλη κόρη... Ξέρετε, ἡ Ἰσπανία εἶναι ἡ πατρίδα μου!... Καί εἶμαι ἀπαρηγόρητη, πού βρίσκομαι τόσο κοντὸ τῆς καί σκέφτομαι ὅτι δέν θά μπορέσω νά διασχίσω μαζὺ σας τὰ Πυρηνάια, γιατί πρόκειται νά ξαναπαρῶ ἀπόψε κίλας τὸ δρόμο τοῦ Παρισίου.

—Αὐτὸ δέν θά γίνῃ, ὅσο εἶμαι ἐγὼ ζωντανός, ἔκανε ὁ Πεϋρόλ, μέ φωνὴ πού ἔτρεπε ἀπὸ ὄργη.

Ἡ ντόνα Κρούζ κάθησε σ'τὴν ἄκρη τοῦ τραπέζιου μέ τὰ χέρια σταυρωμένα, ἔχοντας μὲ ἔκφραση ἐρωτικής τόσο ζωηρῆ σ'τὸ πρόσωπό τῆς, ὥστε οἱ εὐπαρήγοροι ἦσαν ἔτοιμοι νά τὴν ἐπευφημοῦν γιά τὸ θάρρος τῆς.

—Ἡ δεσποινὴ ντὲ Νεβέρ εἶναι καλύτερα, πρόσθεσε. Σὲ λίγο θά μπορῇ νά ταξειδέῃ, ἀφού ἄλλωστε θά φτάσῃ γιά νά τὴ συνοδεύσῃ ὁ κ. μνηστήρας τῆς, ὁ ἱππότης Ἐρρίκος ντὲ Λαγκαρντέρ, συνοδευόμενος ἀσφαλῶς καί ἀπὸ τὸ μαρκήσιο ντὲ Σαβερνὸ.

—Φτάνει πειά! φώναξε ἔξαλλος ὁ Πεϋρόλ, χτυπώντας τὴ γροθιά του ἐπάνω σ'τὸ τραπέζι. Ἡ δεσποινὴ ντὲ Νεβέρ καί σ'τὰς πᾶτε σ'τὸ μέρος πού θά σ'ας ὀδηγήσῃ ὁ πρίγκηψ Γκονζάγκας ἢ ἐγώ... Καί σ'ας ὀρκίζομαι ὅτι τὸ μέρος αὐτὸ δέν θά εἶναι τὸ Παρίσι.

Ἡ ντόνα Κρούζ χαμογέλασε ἀσηχημένα καί, ἀλλάζοντας ἔξαφνα τακτική, εἶπε :

—Τί θέλετε ; τὸν ρώτησε ἡ ντόνα Κρούζ, ἀντὶ νά τοῦ ἀπαντήσῃ.

—Μά μ'ας σερβίρουν νά φάω... ἔλεγε ἡ ντόνα Κρούζ, ἀντὶ νά τοῦ ἀπαντήσῃ.

—Τί με θέλεις ; ρώτησε ὁ Λαγκαρντέρ.

—Εἶστε ὁ ἱππότης Ἐρρίκος ντὲ Λαγκαρντέρ.

—Λοιπὸν ;

—Μὴ μοῦ λέτε ὄχι... Εἶστε σείξ! Σ'ας ἀναγυρίζω!... Ἐξοκολούθησε τὸ δρόμο σας καί θά μιλῶσθε καθώς θά προχωροῦμε...

Καί, σκύθοντας σ'τὸ αὐτὸ τοῦ ἱππότη, ἐπρόσθεσε :

—Προσπάθησα νά σώσω τὴ δεσποινίδα ντὲ Νεβέρ, μά ἐν μπό-

—Φαίνεται πὼς διψᾶτε, κύρια... Θά λυπόμουν πολὺ ἂν διατρούσατε κακὴ ἀνάμνησι ἀπ' τὴς ὑπηρεσίεές μου σὲ μιὰ περίπτωσι, πού δέν θά ξαναπαρουσιαστῆ ποτέ... Πῶς νά σ'ας φέρω κρασί...

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι εἶχε ἀκούσει κάποιον σύνθημα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς κοῦζινας. Ἐτρέφε βιαστικά ὡς ἐκεῖ καί βρήκε τὴ Ζασέντα πού τὴν περιμένε.

—Ὁ ἀδελφός μου ξαναγύρισε, τῆς εἶπε ἡ ξενοδόχα, καί ὁ Γκονζάγκας πῆθανε.

—Εἶνε βέβαιος γι' αὐτὸ ;

—Ὁ ἴδιος τὸν ἔβριξε μέσα σ'τὰ νερά τοῦ Γκάβ... καί κανένας δέν ξέρει πού χύνονται τὰ νερά αὐτά...

—Δόξα σοι ὁ Θεός! ψιθύρισε ἡ ντόνα Κρούζ. Ἡ Αὐγὴ σώθηκε! Καλὴ μου Ζασέντα, πῆγαινε νά τὴν εἰδοποιήσῃς...

Ἐπειτ' ἀπὸ μιὰ στιγμή, ἡ ντόνα Κρούζ φορτωμένη μπουκάλια, ξαναγύρισε σ'τὴ σάλλα μέ τὸ πρόσωπο τόσο ἀχνισβόλο, ὥστε ὁ Πεϋρόλ ἄρχισε νά φοβᾶται.

—Γιέτε! εἶπε. Κι' ἐμεῖς, κύριε Πεϋρόλ, ἄς συνεχίσουμε τὴ συζήτησι μ'ας ἐκεῖ πού τὴν ἀφήσαμε. Ἐχετε λοιπόν διαφορετικά σκεδάκια ἀπὸ τὰ δικά μου ;...

—Εἶνε ἀδύνατον νά ἔχομε τὰ ἴδια σκεδάκια! ἀπάντησε ὁ ἐπιστάτης τοῦ Γκονζάγκας.

—Καί ποῖο εἶνε τὸ σκεδάκι σας ; ρώτησε ἡ ντόνα Κρούζ, ἐπιθετικὴ καί πέρφραση.

—Νά σ'ας πάρω σ'τὴν Ἰσπανία, ἔστω κι' ἂν ὁ πρίγκηψ Γκονζάγκας ἔχει πεθάνει!... Ἡ Αὐγὴ τὴν Νεβέρ ἦταν γι' αὐτὸν ἕνας ὄμηρος... Θά γίνῃ τώρα δικὸς μου ὄμηρος ;

—Ὁτε ὁ Λαγκαρντέρ ὁ ἴδιος θά μοῦ τὴν ξαναπάρῃ...

—Τὸ σκεδάκι τὸ δικὸ μου ὅμως εἶνε ἐπιτέλως διαφορετικόν... ἄρχισε νά λέῃ ἡ ντόνα Κρούζ.

Τὴν ἴδια στιγμή, μιὰ πόρτα ἀνοίξε ἀπόματα πίσω τῆς.

—Μά δέν εἶνε ἐταί καί τὸ δικὸ μου! εἶπε κάποιος, μπαίνοντας μέσα σ'τὴ σάλλα.

Μιὰ κραυγὴ ξέφυγε τότε ἀπὸ ὄλα τὰ στόματα :

—Ὁ πρίγκηψ Γκονζάγκας!...

XIII

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΠΑΝΚΟΡΜΠΟ.

—Πεκαίρέ! βλαστήμησε σάν Γασκόνιος πού ἦταν ὁ Κοκαρντάς, τραβώντας συγχρόνως τ' αὐτὰ τὸ ὑποζυγίου του γιά νά φτάσῃ τὸν Παπουάι. Νά τὰ Πυρηνάια, πιστοῦνι μου... Μὲ τὸ δρόμο πού πάω, θά τὰ πηδήσομε, σάν νά ἦταν κανεῖνας φράχτης...

Πράγματι, τ' ἀλογὰ τοῦς ἔτρεχαν σάν δαιμονισμένα καί φαινότουσαν σάν νά μ'ην ἀγνίζουσι τὴ γῆ.

Ὁ Λαγκαρντέρ, ὁ ὁποῖος πῆγαινε μπροστὰ κύτταζε κι' αὐτὸς τίς κορυφές τὸν Πυρηνάιων, πού τὴν χρώσωνε ὁ ἥλιος. Μερικὲς λευγές τὸν χώριζαν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ἂν θά ξαναἔβρισκε τὴν Αὐγὴ πρὶν τὰ περάσει.

Ὁ μικρὸς ὄμιλος εἶχε φτάσει πειά μπρὸς σ'τὴ Μπαγιόν, ὅταν ἔξαφνα ἀπ' τὴν τάφου πού περιστοιχίζε τὴν πόλι, πετάχθηκε ἕνας ἄνθρωπος, κρατώντας σ'τὰ χέρια του ἕνα καμάκι μακού καί λεπτό. Αὐτὸ τὸ καμάκι εἶχε τὸ λόγο τῆς ὑπάρξεώς του, γιατί χρῆσιμε γιά στήριγμα σ'τὸν ἀγνώστο, γιά νά κἀν ἕνα καταπληκτικὸ πῆδημα καί νά βρεθῆ μέσα σὲ μιὰ στιγμή ἀπᾶνω σ'τὸ ἄλλο τοῦ Λαγκαρντέρ.

Ὁ Κοκαρντάς ἐφούλκισε κατάπληκτος γι' αὐτὸ πού εἶχε δῆ καί φώναξε σ'τὸν ἀγνώστο :

—Κατέβα ἀπὸ κεῖ, ἂν δέν θέλῃς νά σὲ περάσω μ' αὐτὸ πέρα γιά πέρα...

Μά ὁ Ἀντόνιος Λαχὸ—γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ ἀγνώστος—παρμέρισε μέ τὸ καμάκι του τὸ σταβὶ πού τὸν ἀπειλοῦσε, καί εἶπε ἀπλᾶ :

—Ἐγὼ μὲν! Θέλω νά μιλῶσω σ'τὸν κύριό σας!

—Τί με θέλεις ; ρώτησε ὁ Λαγκαρντέρ.

—Εἶστε ὁ ἱππότης Ἐρρίκος ντὲ Λαγκαρντέρ.

—Λοιπὸν ;

—Μὴ μοῦ λέτε ὄχι... Εἶστε σείξ! Σ'ας ἀναγυρίζω!... Ἐξοκολούθησε τὸ δρόμο σας καί θά μιλῶσθε καθώς θά προχωροῦμε...

Καί, σκύθοντας σ'τὸ αὐτὸ τοῦ ἱππότη, ἐπρόσθεσε :

—Προσπάθησα νά σώσω τὴ δεσποινίδα ντὲ Νεβέρ, μά ἐν μπό-

Ὁ κ. ντὲ Πεϋρόλ ξέσπασε σ' ένα ειρωνικό γέλιο.

ρεσα...

Ο Λαγκαρνιέρ, ακούοντας τὸ νομα τῆς Λύγης, ανωρθώθηκε ατοχὰ ἀναβολέας, τὸν κῦταξε τὸν ὄγνωστο μῆσα στὰ μάτια.

—Τὴ δεσποινίδα ντὲ Νεβέρ! φώναξε. Τὴν εἶδες; Πές μου γρήγορα ποῦ βρίσκεται!...

—Πρὸ δύο ὥρων, ἀπάντησε ὁ Βάσκος, βρισκόταν ἀκόμα στὴ Μπαγιόν, στὸ πανδοχεῖο τῆς ἀδελφῆς μου... Μὰ ἀργήσατε πολὺ... ἴσως πρέπει νὰ βρίσκεται στὴν Ἰσπανία...

—Κοκαριντάς!... Πασπουά!... Ἐμπρός! φώναξε ὁ Ἐρρίκος. Πρέπει νὰ περάσουμε τὴ Μπαγιόν καὶ νὰ τὶς συναντήσουμε μὲ κάθε θυσία...

—Ὅχι! εἶπε ὁ Βάσκος. Πρέπει νὰ σταθῆτε τουλάχιστον μιὰ ὥρα ἰσόθω... Δὲν θὰ εἶνε καὶ πολὺ αὐτὸ τὸ διάστημα, γιὰ νὰ μᾶς βθετὶ τὴ συνέθη καὶ τί σᾶς περιμένει... Σᾶς ἔχουν στήσει ἐνέδρα στὸ βουδὸ κ' ἂν πέσετε σ' αὐτὴ, θὰ βρῆτε ἀσφαλῶς τὸ θάνατο...

—Ὅχι. Ἐκατὸ φορές ὄχι!... Ἐφόσον βρισκομαι τόσο κοντὰ στὴν ἀγαπημένη μου, δὲν θὰ χάσω οὔτε στιγμή...

—Πεντὶνα λησται ὡς περιμένουν σ' ἕνα φαράγγι τοῦ βουδὸ καὶ εἰμαστε μονάχα τέσσερες.

—Ποῖος εἶνε ὁ τέταρτος; ρώτησε ἐφαρκισμένος ὁ Λαγκαρνιέρ.

—Ἐγὼ ὁ ἴδιος... Μὰ πρέπει νὰ σταθῆτε στὴ Μπαγιόν, γιὰ τὴν ἀδελφὴ μου δέχτηκε τὶς ἐκμυστηρεύσεις τῆς μνηστῆς σας καὶ πρέπει νὰ σᾶς μιλήσει.

—Ἐστὼ! εἶπε ὁ Ἐρρίκος. Ἐχὼ ἐμπιστοσύνη σὲ σᾶς!

Στὴν πύλη τῆς πόλεως, ὁ Ἀντώνης Λαχὸ πέζεψε καὶ πήρε τὸ ἄλογο τοῦ Λαγκαρνιέρ ἀπὸ τὸ χέρι. Ἐπειτ' ἀπὸ λίγες στιγμῆς, ὁ ἱππότης κ' οἱ αὐντροφοὶ τοῦ βρισκόντουσαν στὸ πανδοχεῖο, μπροστὰ στὴ Βασκέζα.

—Μιλήστε γρήγορα, σᾶς παρακαλῶ!... εἶπε ὁ Λαγκαρνιέρ. Τί συνέθη λαλοῦν; Δυστυχημένη Λύγῃ!

—Ποιοὶ εἶνε αὐτοὶ ἐδῶ; ρώτησε ἡ ξενοδόχα δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλο τὸν Πασπουάλ καὶ τὸν Κοκαριντάς.

Αὐτὴ ἡ δυσπιστία ἀπέναντί τους, παραδόξως δὲν στενοχώρησε καθόλου τοὺς παλληκαράδες μας. Ὁ Πασπουάλ μάλιστα στεκόταν γεμάτος ἔκστασι: Ποτέ του δὲν εἶχε δῆ ὠραιότερη γυναικία ἀπὸ τὴν Ζασέντα. Ὅσο γιὰ τὸν Κοκαριντάς αὐτὸς κῦταξε μὲ λαγύρα τὶς μποτιλιές τοῦ κρασιοῦ, ποὺ ἦσαν σωριασμένες σὲ μιὰ γωνιά.

—Μπορεῖτε νὰ μιλήσετε μπροστὰ τους, εἶπε ὁ Λαγκαρνιέρ.

Οἱ δύο παλληκαράδες τεντώθηκαν μὲ καιμάδι, ἐνῶ ἡ Ζασέντα, γρήγορα-γρήγορα ἀσχίσε νὰ στρώνῃ τὸ τραπέζι.

—Δὲν πρέπει νὰ γάνετε κακό, εἶπε στὸν ἱππότη. Θὰ σᾶς τὰ διηγηθῶ ὅλα, ἐνῶ συγχρόνως θὰ τσιμπήσετε κάτι...

Κι' ἀφοῦ ἔφερε δτι βρῆκε στὴν κουζίνα τῆς κάθισε πλάι στὸ Λαγκαρνιέρο, τὸν ὁποῖο ἐβρίσκε δημοιο, ὅπως τὸν εἶχε φανταστῆ στὰ ἄνειρά τῆς. Τὰ φωτεινά του βλέμματα διαστραυρωνόντουσαν καὶ αὐτὰ τὰ δύο ὄρωια καὶ γενναῖα πλάσματα κατὰλασαν ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή δτι ἦσαν καιωμένα γιὰ νὰ συνεννοηθοῦν.

Ἡ Ζασέντα μαζί μὲ τὸν ἀδελφὸ τῆς διηγῆθηκαν ὅλα τὰ γεγονότα, ποὺ εἶχαν διαδραματιστῆ ἀπὸ τὴν προσηνούμενη μέρα: Τὴν ἀποτυχία τῆς ἀποδράσεως τῆς Λύγης καὶ τῆς ἰτόνας Κροῦζ ἔξ ἀτίας τοῦ Πεῦρβλ τὶς σκηνὲς τοῦ ὄπουγου, τοῦ θάρρους τῆς ἰτόνας Κροῦζ καὶ, ἀλλοίμονο! τὴν ἐλεεινὴ κατάσταση τῆς Αὐγῆς...

Ὅταν ὁ Ἀντώνης διηγῆθηκε δτι εἶχε συμβῆ μετὰ τοῦ Γκονζάγκα καὶ αὐτοῦ, τὴν πάλῃ μὲρὸ στὸ ὕπογειο καὶ τὴν ἱερμική ἐμφάνισι ἐκεῖνου, ποὺ τὸν νομίζε γιὰ πάντα χαμένο, ὁ Λαγκαρνιέρ σηκώθηκε, πήρε τὰ χέρια τῆς Ζασέντας καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς καὶ εἶπε:

—Ὁ Θεὸς ἄς σᾶς ἀνταμειψῆ, φίλοι μου... Ἐγὼ ὅτι κ' ἂν κάνω, δὲν θὰ μπορέσω νὰ σᾶς ἀνταποδώσω ποτέ τὴν ἀφοσίωσί σας... Μὰ ὅσο κ' ἂν ζήσω, θὰ σᾶς θυμιοῦμαι.

Ὁ Κοκαριντάς, σκούοντας ὄλες ἀπὲς τὶς ἱστορίες, εἶχε ἀνοίξει διάπλατα τὰ μάτια του κ' ἔπινε διπλὰ νιὰ νὰ κρύψῃ τὴ συγκίνησί του. Ἀρπάζε μάλιστα τὸν Ἀντώνη ἀπὸ τὸ λαϊμὸ καὶ τὸν φίλησε.

—Καπιτενιού!... φώναξε. Ὅποτε ὑπάρχουν ἀκόμα γενναῖοι, ἐκτός ἀπὸ μᾶς. Ἐτίτρεψε, φίλε μου, σὸν πρῶτο εἰγενῆ τῆς Γαλλίας, μετὰ τὸ Λαγκαρνιέρ, νὰ σὲ φίλησῃ!

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ Πασπουάλ φιλοῦσε περιπαθῶς τὴν ἀκρην τῆς φούστας τῆς Ζασέντας.

—Μόλις ὁ Γκονζάγκας ποὺ τὸν νομίζαμε γιὰ πεθαμμένο ἔξα-

ναπαρουσιάστηκε—ἐξακολούθησε ἡ Ζασέντα—διέταξε νὰ ζέμουν τὸ ἀμάξι καὶ νὰ σελλάσουν τ' ἄλογα. Ἡ δεσποινὴ ντὲ Νεβέρ ἦταν πολὺ ἀδύνατη καὶ τὸ κῶκο τοῦ ἰκέτουςα νὰ τὴν ἀφήσῃ ἐδῶ... Ἡ δεσποινὴ ἰτόνα Κροῦζ κ' ἐγὼ ἀναγκαστήκαμε τότε νὰ τὴν ἐξαλλώσουμε ἐπάνω σὲ μαξιλάρια μέσα στ' ἀμάξι, φλογισμένη καθὼς ἦταν ἀπὸ τὸν πεῦρτο... Ποτέ... ποτέ δὲν θὰ ξεχᾶσω τὸ φίλημα ποὺ μοῦ ἔδωσε φεύγοντας...

Ἄφθω δάκρυα κυλοῦσαν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς γενναίας γυναικας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖωσε τὴν κουβέντα τῆς λέγοντας:

—Μὴν ἀργήσατε νὰ μᾶς τὴν ἐνασφάρετε ἐδῶ, κύριε ἱππότη... Θέλω νὰ τὴ δῶ μαζί σας... Ὁ Θεὸς μάρτυς μου, δτι γιὰ νὰ νιώσω αὐτὴ τὴν εὐτυχία θὰ ἔδινα εὐχαριστῶς τὶς μισὲς ἡμέρες ἀπ' ὅσες μοῦ μέλλεται νὰ ζήσω...

Ὁ Λαγκαρνιέρ ὑποκλίθηκε μπροστὰ τῆς καὶ τῆς φίλησε τὸ χέρι. Αὐτὴ ἡ ἀφώνη ἐκδηλώσεως τῆς εὐγνωμοσύνης του, ἀξίεζε πῶ πολὺ ἀπ' ὅλα τὰ λόγια.

—Ἄς φύγομε τώρα! εἶπε. Ὁ Γκονζάγκας προηγείται κατὰ δύο ὥρες, μὰ αὐτὸ δὲν εἶνε τίποτε...

—Στὸ Πέρασμα τοῦ Πάνκορμο σᾶς παραμονοῦν, εἶπε ἡ Ζασέντα. Θὰ σᾶς μιλήσει γι' αὐτὸ ὁ ἀδελφός μου... Ἄν δὲν ξερετε αὐτὸ τὸ μέρος εἶστε χαμένους.

—Ὅχι! φώναξε ὁ Ἀντώνης Λαχὸ, ὁ ὁποῖος παρουσιάστηκε ἐκεῖνη τὴ στιγμή φορῶντας μιὰ κομψὴ στολὴ καὶ πήγε καὶ στάθηκε πλάι στὸ Λαγκαρνιέρ. Ὁ ρόλος μου δὲν τελείωσε ἀκόμα καὶ θὰ φύγω μαζί σας, κύριε ἱππότη...

Ἡ Βασκέζα ριχτηκε τότε στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἀδελφοῦ τῆς καὶ φώναξε:

—Μπράβο, Ἀντώνη!... Μπράβο, ἀδελφὸ μου!... Ἐκανες μόνος σου αὐτὸ ποὺ ἐγὼ δὲν τολμοῦσα νὰ σοῦ ζητήσω... Ὅτι κ' ἂν συμβῆ, ξέρεις δτι ἐπάνω στὸ βουνὸ ὑπάρχει ἕνα καταφύγιο σιγούρου... Κ' ἐκεῖ, ὅπως ἐδῶ, θὰ μὲ θρῆτε πάντοτε...

—Γενναῖες καρδιές! ψιθύρισε κατασκυτικιμμένος ὁ Λαγκαρνιέρ.

Ἐπειτ' ἀπὸ ἕνα τέταρτο, οἱ τέσσερες ἄνδρες τραβῶσαν κατὰβάζοντας πρὸς τὴ εὐθειαν τῆς Ναβαρρας.

Θὰ ἔφταναν στὸ Πανκόρμο μόνο μετὰ τὴ ὄσιν τοῦ ἡλίου καὶ τότε τὸ πρᾶγμα θὰ τὴν γειρότερο, γιὰ τὸ ὁλοφάνοι θὰ μποροῦσαν νὰ κρύψουν πῶ ἐκκόλα τὰ ὅπλα τους μὲρὸ στὸ σκοτάδι.

Μὰ αὐτὸ ἐλάχιστο τοῦς ἐνδιέφερε, γιὰ τὶ ἦσαν ἄνδρες ποὺ εἶχαν δῆ καὶ χειρότερα. Ὁ σκοπὸς τους ἦταν νὰ φτάσουν στὸ Μπουργκος, ὅπου χωρὶς ἄλλο θὰ ἐναθόρισκαν τὴν Λύγῃ ντὲ Νεβέρ, γιὰ τὸ Γκονζάγκας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὴν τραβῆ μακρύτερα λόγῃ τῆς ἀδυναμίας του.

Ὁ Ἀντώνης Λαχὸ ἦταν ἕνας ὀδηγὸς αἰγούρου, ποὺ ἤξερε ὄλο τὸν τόπο ὡς τὶς παραμικρότερες γωνίες του. Μαζὺ του μποροῦσαν νὰ πηγαίνουν γρήγορα. Ἐκεῖνο ἡμιας ποὺ τοὺς ἐξάφιαζε, ἦσαν οἱ ζητιανοὶ ποὺ συναντοῦσαν στὸ δρόμο τους.

—Ἐἶνε οἱ κατάσκοποι τῶν ληστών ποὺ σᾶς παραμονοῦν, τοὺς ἐξήγησε ὁ Ἀντώνης Λαχὸ.

—Μὰ εἶνε γυναῖκες, παρατήρησε ὁ Λαγκαρνιέρ, καὶ δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε τίποτε ἐναντίον τους...

—Ποῖός τὸ ξέρε; τοῦ ἀπάντησε ὁ ἀδελφός τῆς Βασκέζας, Βλέπετε αὐτὴ τὴ γρηὰ ποὺ κάνει πὼς κοιμάται στὸ κούφωμο ἐνὸς βράγου μ' ἕνα κομπολῶ σὶ χέρια; Κῶτα ἀπ' τὰ κουρέλια τῆς ἔχει μαγαίρια καὶ πιστόλια...

—Κατάρρα! μούγκρισε ὁ Κοκαριντάς. Μοῦ ἔρχεται νὰ πάω νὰ τὴν ψάξω. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ὅπως ὁ ἀδελφός Πασπουάλ θαυμαστῆς τοῦ φύλου τῆς κ' ἂν αὐτὴ ἡ μούμια ἔχει ὄπλα, θὰ καλοπεράσω μαζί μου...

Καὶ τράβηξε κατ' εὐθειαν πρὸς τὴ γρηὰ. Μὰ καθὼς ἔστριβε ἐνὰ δέντρο γιὰ νὰ τὴν πλησιάσει, ἐκεῖνη ἐξαφανίστηκε σάν νὰ τὴν κατάπιε ἡ γῆ.

Ἡ ἀπογοητεύσεις τοῦ Κοκαριντάς ἔκανε τὸ Λαγκαρνιέρ νὰ χαμογελάσει.

—Μὴν ἀπελπίζεσαι, τοῦ εἶπε. Θὰ θροῦμι πάρα πέρα ἄλλους, ποὺ δὲν θὰ ἐξαφανιστοῦν.

Προχώρησαν μιὰ ὥρα ἀκόμα. Ὁ ἡλῖος εἶχε γύρει πειὰ πρὸς τὴ ὄσιν του, ὅταν ἔφανα ἀκούστηκε ἕνας πυροβολισμὸς ποὺ τὸν ἐπανάλαθε ἡ ἡχὼ σ' ὅλα τὰ φαράγγια τοῦ βουνοῦ!

—Ἐἶνε τὸ σὺνημα, εἶπε ὁ Λαχὸ. Αὐτὴ τὴ στιγμή ἴσως εἴκοσι πιστόλια μᾶς σημαδεύουν...

(Ἄκολουθεῖ)

Ἡ Ζασέντα ριχτηκε στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἀδελφοῦ τῆς...